

24
16.

DE
NVCE JVGLANDE
EJVSQVE
VSU MEDICO,

16

SVB PRÆSIDIO
DN. D. ANDRÆ ELIÆ
BÜCHNERI,

SAC. CÆS. MAJEST. CONSILIAR. ARCHIAT. ET COMIT. PALAT. S. R. I. NOBILIS,
ACAD. IMPERIAL. NAT. CVRIOSOR. PRÆSID. CHTM. PROF. PVBL. ET FACVLT.
MED. ADSESS. ORDINAR. NEC NON REG. BEROLIN. SOCIET.
SCIENT. SODALIS,

PRO GRADV DOCTORIS

DIE XIV. MENSIS MARTII, MDCCXLIII.

HORIS CONSVETIS IN AVDITORIO MAJORI
COLLEGII MAJORIS

DISPVTABIT

AVCTOR

GOTTLOB FRIDERICVS SPINDLER,
NEOSTAD. OSTERL.

ERFORDIÆ,
TYPIS JOH. CHRISTOPHORI HERINGII,
ACAD. TYPOGR.

IN VCE JVGIANDE

VSV MEDICO

DR. B. ANDREAS ELIA
BUCHHEIM

PRO GRADU DOCTORIS
IN ANATOMIA

PRO GRADU DOCTORIS
IN ANATOMIA

GOTTLIF FRIEDRICH SCHNEIDER

PRO GRADU DOCTORIS
IN ANATOMIA

DISSERTATIONIS INAUGVRALIS MEDICÆ
DE NVCE JVGLANDE,
EJVSQVE VSV MEDICO,
PROOEMIUM.

Tribus, quæ benigna suppeditat Natura, gaudemus regnis: vegetabili, minerali, atque animali. Tria hæc sunt, ex quibus tota Medicina producta, ope experientiae exculta, ratione confirmata est. Tria igitur hæc, quoniam adeo late se diffundunt, ut nunquam perfecte investigari potuerint, indigent omnino exquisita indagazione, & quo magis sunt prolixa, eo major & crebrior industria & opera illis merito est impendenda. Inter hæc tria

A 2

vero

vero regna potissimum *Vegetabile*, seu planta-
 rum, earundemque cognitio & virtutes, quas
 nobis tradit *Botanica*, omnium latissimum in-
 quirentibus campum aperit, non solum quod
 plantarum longe major numerus sit, quam mi-
 neralium & animalium, sed & quoniam illæ
 humanæ naturæ multum sunt convenientio-
 res, adeoque non raro tanquam alimenta me-
 dicamentosa ad sanitatem & conservandam &
 recuperandam magis expetuntur. Omnia ve-
 getabilia in toto terrarum orbe cedunt vel in
 usum hominis, vel in noxam ejusdem, vel me-
 dio modo se habent. Prima *alimenta* & *me-*
dicamenta, secunda *venena*, & tertia *mixta* di-
 cuntur, quæ neque juvant, neque lædunt. WE-
 DELIVS *Amœn. mat. med. lib. 1. sect. 1. cap. 1.*
 Quam ob rem non illa tantum, quæ in officinis
 pharmaceuticis adservantur, usui medico infer-
 viunt, sed singula peculiari sua gaudent virtu-
 te, atque dolendum est, quod plurimarum stir-
 pium facultates nos adhuc lateant. Conque-
 ritur de eo AMMANNVS *Consil. de Instit. med.*
emend. p. 446. Liceat mihi, remota omni ja-
 ctantia, & citra aliorum indignationem, profi-
 teri,

teri, quod plerarumque Plantarum & simplicium virtutes ignoremus intrinsecas. CONRINGIVS *Introd. in univers. art. med. p. 199.* addit: *quin immo illa artis perfectio humani ingenii viribus nunquam videtur impetranda.* Ad defectum huncce emendandum, finemque propositum obtinendum, varia ab auctoribus media commendantur, inter quæ primarium est notitia plantarum, quoad nomina, usum mechanicum, medicum & œconomicum. Adpellationes, æque ac figuram externam ex libris botanicis discimus, citius vero & melius propria collectione plantarum, in *herbarium* sic dictum *vivum* congestarum. Usum mechanicum & medicum theoretici ac practici hinc inde communicant observationibus, in humani generis usum institutis atque reiteratis. Usum œconomicum vulgus non raro penitius callet litteratis. Quo vero ordine tam ingens plantarum numerus disponendus veniat, ut quælibet pro lubitu reperiri possit, de eo Botanici adhuc disputant. BESLERI fundamentum quatuor sunt anni tempora. DALECHAMPIVS in solo natali fundamentum suum ponit.

PARKINSONVS secundum vires & facultates illas pertractat. SCHROEDERO placet ordo alphabeticus. *Casp.* BAVHINO modus ariditatis crescendi, dum a herbis incipit, per fruges progreditur, donec ad arbores perveniat. Recentiores fructificationes magni aestimant, siquidem HERMANNVS & RVDBECK fructus floribus praefereunt, etsi RIVINVS & HEVCHER flores primo, fructus secundo loco respiciant. RAJVS, totum plantarum ambitum perlustrans, primo de herbis, deinde de arboribus agit, ubi inter alias *pag. 140.* nuciferas arbores in medium profert, quarum primas tenet *Juglans*. Cum igitur pro conscribenda Dissertatione inaugurali thema quoddam practicum, nisi cramben bis, terque quaterque coctam denuo recoquere vellem, diu quaerenti non obveniret, nec casus quidam specialis, consignatione dignus, in praxi haecenus à me observatus fuerit, laborem ex supra recensitis causis haud inutilem me suscepturum duxi, si more perquam laudabili plurimum recentiorum, qui exquisitiorem simplicium indagacionem commendant, thema quoddam botanicum, & quidem

dem de arboris istius fructu, *Nuce* nempe *Juglande*, loco Speciminis inauguralis pertractandum eligerem. DEVS autem T. O. M. susceptum nostrum laborem secundet, ut fracto putamine nucleus cedat in proximi utilitatem!

§. I.

Quod *Nuces* pro objecto Dissertationis elegerim, nemo mihi vitio vertet; delectant enim atque juvant. Magni istas faciebant veteres, ipsisque belliariorum loco erant, quibus in prandiis mensas decorare solebant.* De Augusto refert SVETONIVS,** quod animi laxandi causa nucibus luserit cum pueris. Talia autem lusuum genera, quod ad nuces attinet, eleganter describit OVIDIVS in *Elegia Nucis*, quæ una cum commentariis ERASMI *Lexico ejusdem* p. 282. inseruit KYBERVS. Relictus & nostris infantibus est idem ille mos, siquidem vespertino tempore, in vigiliis St. Nicolai, victoris populorum, itemque Festi nativitatis Christi, manducus spargit puerilia & nuces. BECMANNVS*** refert, nuces in coronatione regum Bohemiarum olim spargi solitos fuisse. Sic nucum sparsionis in nuptiis Poetæ passim mentionem faciunt. Varias ejus rei causas recenset SERVIVS ad illud *Virgilio, Ecloga VIII. 29.*

*Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor.
Sparge, marite, nuces.*

PLINIVS XV. 22. ita de hac consuetudine scribit: *Nec non & honor his (juglandibus nucibus) naturæ peculiaris, gemino*

gemino protectis operimento, pulvinati primum calycis, mox lignei putaminis: Quæ caussa eas nuptiis fecit religiosas, tot modis factu munito: quod est verosimilius, quam quia cadendo tripudium soniviumve faciant. † Aliam explicationem profert ERASMVVS Roterod. †† his verbis: Sponsus uxorem ducens, nuces spargebat, utpote jam pueritiæ renuntians. Hinc videtur ortum esse proverbium: Nuces relinquere, quasi dicas, omissis nugis & studiis puerilibus, ad graviora magisque ferâ converti. †††

* Conf. PLAVTVS.

** cap. 83.

*** in Hist. orb. erud. VIII. 3.

† Tot nempe operimentis nucleo, qui intra nucem est, munito, volvere veteres, id argumento esse, quanta sit cautio adhibenda, ut illibatus sit conjugum torus.

†† Adag. pag. 169.

††† PERSIVS Sat. I. 10.

§. II.

Plures. Alio alii proverbio utebantur, vitæ curriculum vitiosum alicui opposites: *Vitam tuam cassâ ac viriosa non emerem nuce.* * Sententiose quoque PLAVTVS loquitur: *Qui e nuce nucleum esse vult, frangit nucem.* Simili ratione divus HIERONYMVVS alicubi scripsit: *Qui querit animi pabulum, in arcanis litteris, scrutetur sub allegoriæ involuero conditum mysterium. Nux enim foris tum dura est, tum amara, intus cibum condit suavissimum. Ita, nucleum amissi, reliquit pignori putamina,* verba sunt HEGIONIS allegorica. Nucem tanquam aduersitatis & prosperitatis symbolum profert Lev. LEMNIYS *Herb. bibl. explicat. p. 98.*

* PLAVTVS Pseud. I. 3. 136. id. in Mil. glorios. II. 3. 44. HORAT. II. Sat. V. vers. 36.

§. III.

§. III.

Dum generaliter nuces vocamus omnia illa, quæ *Nucum varia species.*
 operimento duriori sunt inclusa, sicut è contrario po-
 ma, quæ mollem habent corticem; facile inde liquet,
 quod compluribus fructibus denominatio ista compe-
 tat, quorum satis amplum jam adducere possemus ca-
 talogum, nisi plura magis necessaria adducenda essent,
 quibus idcirco spatium necessarium præripere non
 lubet.

§. IV.

Juglans per antonomasiam *Nux* adpellata, Jovi fa- *Juglandis
 & ejus nu-
 cis deriva-
 tio.*
 cra erat, quod hæc arbor suavissimum inter omnes fe-
 rat fructum. Hinc, & quoniam primus eam homini-
 bus Jupiter commonstrasse credebatur, veteres Juglan-
 dem, quasi honoris gratia, *Jovis cibum & Jovis glandem*
 nuncupavere. *Diuglandem* primo vocatam eam fuisse
 scribit CLOATIVS, referente MACROBIO, postea detra-
 ctione primæ litteræ *juglandem*. Græci illam quoque
 adpellant *basilicam*, quasi regiam, vel ob excellentiam,
 vel quia in via regia, frequentibus ab avibus fata obvia
 est arbor. *David KYBERVS* vero in *Lexic. rei herbar.* pu-
 tat, juglandem dictam eam esse, quod glandem jugu-
 let, cum quercus, juglandi vicina, nativum ob diffi-
 dum, moriatur. Nuces contra a *nocendo* dici probare
 nititur *Andreas SANFTLEBEN*, * siquidem claram læde-
 rent vocem, mutarentque colorem: *Ut nox aërem, ita
 nux succo suo corpus atrum facit.* *Κακου* dicitur hic fru-
 ctus vel a Caryatide, *Cariæ Dianæ fano*, vel, *PLVTAR-
 CHO* ** teste, quod spiritum gravem, saporemque pro-
 fundum incutientem, exhalans, lædat eos, qui sub hac

B

arbore

arbore recumbunt, vel, ut RVELLIUS *** dicit, quoniam foliorum vires cerebrum penetrant, vel quia caput odoris gravitate offendit, unde & PLINIUS † juglandium umbram capiti noxiam esse reputat. Et sane certum est, testante ETTMÜLLERO, quod diutius verfantur, vel dormientes sub juglande, cephalalgia adfingantur, ob foliorum nempe densitatem, quibus obstantibus radii solares vapores, sub arbore collectos, ægre dissipare possunt. Non igitur arbor, aut ejus umbra, per se noxia erit, sed quæ sub ista continentur effluvia. ††

* in Tr. de Nucibus Saturnal. cap. 1. p. 8.

** Lib. III. Symposiat. Question. 1. pag. 647.

*** de Nat. stirp. Lib. I. c. 10. p. 70.

† Lib. XVII. c. 12. †† MVYS in Podalir. rediv. p. m. 57.

S. V.

Differentia nucum juglandium. Juglandium differentia in magnitudine & parvitate, duro crassoque, aut tenui atque fragili putamine consistit. Maximæ, duris putaminibus & exiguo nucleo præditæ, *caballine*, mediæ, quæ mollia putamina habent, *molluscæ* vocantur, a putaminis mollitie, inter quas *persica* & *basilica* numerantur, de quibus SYEVIVS:

Admisce tu, Acca, basilicis hæc nunc
Partim Persica: quod nomen sic denique fertur,
Propterea quod qui quondam cum rege potenti,
Nomine Alexandro Magno, fera prælia bello
In Persas retulere suo. Post inde reventum
Hoc genus arboris in prælatiis finibus Grajis

Diffe-

Dissevere, novos fructus mortalibus dantes.

Molusca hæc nux est, ne quis forte incius erret. Jungitur his aliud genus juglandis, *nux* nempe *Tarentina*, avium furto semper exposita, quarum molle putamen sub levi etiam compressione facile frangitur. *Tarentum* autem Sabini vocant, quod nos dicimus *molle*, unde Tarentinos dictos putat VARRO, quod HORATIUS confirmat, *Tarentum* molle adpellans. Minimæ, durissimam carinam monstrantes, & quæ a putamine vix purgari possunt, *osseæ* & *surdæ* nobis audiunt, ab HERMOLAO autem *moraciæ*, seu *moracilla* vocantur, a duro cortice & frangendi mora.

§. VI.

Ipsa ergo illa Juglans, cujus fructus considerationi nostræ jam subjicere decrevimus, est arbor prægrandis, unam primum radicem mittens, quæ, duritie inferioris foli coercita, recurvatur, & ex summo duorum ramorum duplicem radicem emittit, quæ in plures prælongas dein transit, quibus innititur procerus caudex, multis summatim ramis ingentibus brachiatum, ad duorum triumve cubitorum complexus sæpius crassescens; frondibus latis & oblongis, e jucundo acri graviter subolentibus, patulamque jaculantibus umbram; folio pinnato, pinnis ovalibus, per autumnum deciduis; flore imperfecto sterili, ad latera congesto injulos; seminibus testis, pruno glabro, viridi, acri, exsucco, globofo, monopolyreno; cortice calloso, herbaceo, quem latini propria adpellatione *Culiolum*, & *Guliolum* nuncupavere*; subsequente compactili, lignosa, bifida, testa ossea, carina, quæ FESTO dicitur *guhoca*;

*Juglandis
descriptio.*

interior membranula tenuis *nauci* vocatur. Nucleorum reperitur quadripartita distinctio, beneficio lignæ intercurentis membranæ, vel dissepimenti, quod *hyli* denominationem obtinuit. Hanc sub Sagittarii tertio gradu militare ex CARRICHTERO discunt, qui influxum amant Planetarum; qui vero ad signaturas respiciunt, capitis, cranii, meningum & cerebri figuram in nucleo deprehendunt.

* *Culiola, cortices nucum viridium, dicta a similitudine culeorum, quibus vinum, sive oleum continetur. Alio loco Gulliola, nucum juglandium summa, & viridia putamina adpellantur, dicit FESTVS.*

§. VII.

Nucis maturitas & conservatio. Maturis nucibus arbor privatur baculo, unde Xantippæ maritus dicere solebat: *Nux, asinus, mulier simili sunt lege ligati; hæc tria nil faciunt, si verbera cessant.* Vel, uti DEDEKINDVS in *Grobiano* reddidit:

*Nux, asinus, mulier, dum tristia verbera cessant,
Nil recti faciunt, mobile vulgus ait.*

Cortex decidens à nuce, maturitatis argumentum est. Adservantur per longum, & fere annum tempus, ita ut non arecant, in vase recenti fictili, optime limo obdurato; vel molli vicissim superstrato musco, & probe oblitinæ; vel arena sicca, aut madida obrutæ; vel foliis propriis aridis; vel arca ligno suo facta conclusæ; vel immistæ cepis, quibus simul acredinem tollunt. Virides si melle demerguntur, anni temporis spatio elapso immutatæ inveniuntur, & mel istud pro potionibus, in faucium adfectibus, egregium factum est medicamentum.

§. VIII.

§. VIII.

Plantatio & augmentatio arborum obtinetur femine, & ex radice protrusa sobole. Semina, five nuces, autumnno, aut a Calendis Martiis ad Idus feruntur, *Plantatio, augmentatio, aliaque.* portæ alterutra commissura jacente; aut hyeme in arena propullulante germine & protruso, vere terræ mandantur. Nuces nudas & sine putaminibus ferent tales arbores, ut pollicetur AFRICANVS, si fractis utrinque carinis integer nucleus, illæsa prorsus carne, lana, vel vitigineis recentibus foliis obvolvatur, quo minus a formicis erodatur fructus, deinde terræ mandatur.* Arbores juniores, si sæpius transponuntur, tenuia accipiunt putamina nuces. Fimo bubulo ima planta tingi, sed magis cinere respergi gaudet. Altis delectatur scrobibus, & intervalla desiderat majora, quoniam stillicidiis foliorum suorum proximis officit arboribus. Frigore facile pereunt rami, quibus aridis abscissis, reliqui novum ostendunt foliorum conceptum. Arbor vetustate frangi se sonitu prænuntiat, ita ut homines præsentire & aufugere possint. Quercus juxta nucem juglandem depasta moritur, unde antipathiam fovere cum quercu videtur; eam vero mutari in quercum, uti perhibent nonnulli, impossibile est. Hæc & alia lectu digna profert RVELLIVS.** De nucleo, anatem natantem referente, illustris hujus Dissertationis Præses observationem communicat.***

* Conf. MIZALD. Cent. IV. Aphor. 96.

** De Natur. stirp. lib. 1. c. 10.

*** vid. Annales physico-med. Wratislaviens. Tentam. XXI. p. 295.

§. IX.

Ufus eco-
nomicus.

Usum œconomicum varium præstat annosius no-
stræ juglandis lignum, colore, solidaque lævitate ita
commendatum, ut ad mensas, lecticas, torcularia *
olim, nunc vero ad scrinia obtegenda omnibus aliis li-
gni generibus præferatur. Tinguntur cortice juglan-
dium, qui vitriolicæ est naturæ, lanæ, & rufatur capil-
lus primum prodeuntibus nuculis: id compertum est
ex infectis sub tractatione manibus, qua de re querula
Nux OVIDII testatur:

Nostra notat fuco digitos injuria succo,

Cortice contactas inficiente manus.

Inde coactiliarii, fullones & tinctorum isto uti solent.
WECKERVS ** refert: *Ex juglandis calloso herbidoque pu-
tamine illo, quod guliocam dicunt, Gallis chymistarum orga-
nis clarissima elicitur aqua: qua si facies, vel manus madue-
rint, nigrescunt paulatim, ut Aethiopsis videantur. Si pri-
stinae albedini restituere vis, acetum, limonis succum & co-
lophoniam extillabis, talis lotura nigrum propulsat.* Co-
qui herbaceo cortice nucum exsiccato, atque pulveri-
fato, brodium carnis aut piscium tingunt. C. BAV-
HINVS duo nucis regiæ genera describit, quorum
unum putamine duriori, alterum majus, cortice sca-
bro & duro, nucleo magno, dulci & oleaginoso præ-
ditum est, ex quibus contusis lac conficere, atque cum
suis cibus miscere Virginiae incolas adferit. In Alsatia
& Palatinatu inferiori ad alendam lampadis flammam
communiter adhibetur, & pauperioribus ad edulia.***
Cibum ex nucibus cum butyro, item opus pistoriam
ex nucibus cum saccharo & aqua Rosarum paratum,
docet

docet ROMPOLT. † AEGINETA †† *Persica*, scribit, mali succi sunt, acescuntque, & facile corrumpuntur, ideoque in primis sunt & exhibenda, ut & protinus dejiciantur, neque propter moram in ventriculo corrumpantur. Idem præcipit EOBANVS HESSYS:

*Persica quisquis edes, cœna sint prima videto,
Ne noceant alio non cito pulsa cibo.*

SENNERTVS ††† dicit: Vulgo post pisces earum usus commendatur, quod pituitæ collectionem, & humorum corruptionem, quæ facile in ventriculo post esum piscium accidere potest, quæ facile in ventriculo post esum piscium accidere potest, caliditate & siccitate sua prohibent, & si quæ fortasse piscibus, quod interdum evenire solet, venenositas aut malignitas insit, ei peculiari vi adversari possunt, unde sententia:

Post pisces nuces, post carnes caseus adsit.

* Conf. TRAGVS.

** *Antidotar. Lib. III. cap. 1. pag. 742. ex Job. Bapt. Port.*

*** *vid. FRANCKENAV.*

† *Conf. ejusd. Kochbuch p. 165. & III.*

†† *de ciborum facultat.*

††† *Instit. med. p. 833.*

§. X.

Ast, hæc ad patres familias, dicere mihi videris, *Nocumnonnullum* invenio usum medicum. Verum hæcenus. *ta.* Insuper nec desunt, qui nuci nostræ in medicina usum denegare volunt. Schola Salernitana scribit:

Unica nux prodest, nocet altera, tertia mors est.

Per primam nonnulli intelligunt *moschatam*, aroma roborans, quod in pharmaciis multa suppeditat præparata.* Per alteram vel *avellanam* nucem, vel *juglandem* denotant, quod MACER explicat:

Ex

Ex minimis nucibus nulla datur esca salubris.

Per tertiam interpretantur vomicam, quod repentinam inferat mortem, ** item nucem catapultæ, aut globum scolopetarium. STURDIANES vero, referente CVRIONE, solam intelligit juglandem, & quidem per unicum, paucas numero; per alteram, quæ paulo largiori copia ingeruntur, per tertiam, quæ immoderatissime sumuntur, difficiles enim concoctu putantur, atque alvum adstringunt, teste *Frider. HOFFMANNO*. Nucum comestione ulterius dissuadet *Barr. MONTAGNANVS*, *** quod paralyfin linguæ faciant, & RABI MOYSES prohibet, ne infantibus exhibeantur. *Bapt. FIERA* sic scribit:

*Mille nuces poteras dixisse, sed unica juglans
Nux dicta est, linguæ jam nocitura tuæ,
Siccior arefcit, stomachum & caput improba vexat
Mirum, si nocua sit bene juncta vitæ.*

Album his adjecit calculum suum DIOSCORIDES, † dum usum nocumento postponens, juglandes, inquit, sunt difficiles concoctu, stomacho inutiles, biliosæ, capitis dolorem inferentes, tussientibus inimicæ.

* *vid.* DIEZ *Μοχοκαρυαλογία* & PAVLLINI *Μοχοκαρυαγραφία*.

** *de hac conf.* LOSSIVS & SEVTERVS *de Nucce vomica*.

*** *Consl.* 1. cap. 3. † *Lib. I. cap. 141.*

§. XI.

Defensio. Verum obveniunt hic quam plurimi, contrarium obtinentes, nucique nostræ virtutes egregias attribuentes. Verba hic adduci merentur STEEGHII * contra Dioscoridem sequentia: *Si Demosthenes orator multatus talentis quinquaginta, quod Harpalo silentium venderat*

derat viginti valentis; pluris multandus Dioscorides, qui pro claris juglandis virtutibus nucis vitia odiose recenset; nam gravius est laude dignum quippiam vituperare, quam ignominia norandum tacere, hic enim dissimulatio saepe meretur favorem, ibi invidia nunquam excusari potest. Crediderim Dioscoridem, vocis studiosum, nondum satis exploratis nucum viribus, esu laesum, scriptis de iis fuisse vindictam. Præterea minime nuces recentes, sed vetustæ & rancidæ nocent, non usus, sed abusus illarum offendit atque damnatur. Nocivæ itaque non per se sunt, sed tales fieri possunt per accidens. Et posito, quod illarum esus hujus vel illius subjecti constitutioni non sit conveniens, quod unius alteriusve voci sit, fueritque noxius, tamen non omnibus per se invisum & damnosum illum esse experientia sumus edocti; neque etiam ob organorum loquelæ irritationem omnis usus est denegandus.

* Med. Pr. Opp. pag. 202.

§. XII.

Hanc igitur ob causam utilitates nucis nostræ, quæ *Utilitates.* ratione & experientia inventæ atque confirmatæ sunt, e tenebris in lucem vocare nunc nostrum postulat officium. Quodsi etiam nulla alia ejus proferri posset *Remedium* virtus, unica tamen hæc sufficeret, quod sit remedium *contra ve-* contra venenum. Adferri hujus testes prodeunt Q. SERENVS, qui, a) ante cibos, inquit, juglandis fætus edatur; ipse DIOSCORIDES b) scribit, venena hebetant & præsumta, & post venena hausta comestæ cum ficibus & ruta; PLINIUS c) quod eadem præsumtæ venena heberent, & paulo post sequentia profert: *In sanctuariis Mithridatis maximi*

C
regis

regis devicti Cn. Pompejus invenit in peculiari commentario, ipſius manu ſcriptam compositionem antidoti, e duabus nucibus ſiccis, item ficis totidem, & rute foliis viginti ſimul irizis, addito ſalis grano: & qui hoc jejunis ſumat, nullum venenum nociturum illo die. Hæc Pl. VALERIVS d) totidem plane verbis repetit. e) Ex multis etiam, quæ traduntur, f) antidoti hujus formulis, PLINIO optime concinit Q. SERENVS SAMMONIACVS, g) qui iſta ſequentibus includit verſibus:

*Antidotos vero multis Mithridatica fertur
Conſociata modis. Sed Magnus ſcrinia regis
Cum caperet Victor, vilem deprendit in illis
Synbeſin, & vulgata ſatis medicamina riſt;
Bis denas rute frondes, ſalis & breve granum;
Juglandesque duas, totidem cum corpore ficus.
Hæc oriente die parco conſperſa Lyæo
Sumebat, metuens dederat quæ pocula Mater. h)*

a) de venenis prohibendis cap. 62. pag. 162.

b) Lib. I. cap. 178. c) Lib. XXIII. cap. 8. d) Lib. III.

e) nec non ex diſſo auctore reiterant TRAGVS, STEEGHIVS, LOBELIVS, MIZALDVS hort. med. MEVRERVS, KEGLERVS, RVLANDVS, AVGENIVS lib. II. de peſte cap. 10. SCHWENCKFELDIVS lib. II. catal. ſtirp. SERAPIO, Geo. VALLA, HARCHIVS, HECKERVS.

f) Tales, eaſque diverſas ſcriptis ſuis mandavit GALENVS lib. II. de Antidotis cap. 1. 2. & 9. à quibus rursus diſcrepant ea, quas CELSVS lib. V. cap. 23. extremo, & Scribonius LARGVS Compos. 170. litteris conſignavere.

g) de venenis prohibendis cap. II. pag. 162.

h) Quæ vera & genuina ex his ſit compositio, inter judices liſ eſt, ſiquidem non vilem modo, ſed & plane fallacem banc quæ eſſe ſcribit RHODIVS in Notis ad Scribon. LARGVM, id quod obſervaret, cum Patavinam urbem lues vaſtaret.
§. XII.

§. XII.

Antidotum utilissimum ex nucibus contra pestem *Contra pestem.*
 scriptis nobis reliquit GALENVS. a) *Car.* GALLVS b) ex floribus nucum mirum bezoardicum parabat. Maxime quoque commendantur nuces juglandes a *Castor.*
 DURANTE, c) quod ante & post pastum comestæ sumentem a peste tueantur. DROETTUS *de Peste* refert, quod nebulones, quos Lugdunensis Magistratus, ob propagatam pestem, morte multavit, facti sint, nullo sese alio remedio a peste defendisse, quam nuce juglande, ad ignem parumper ante adsumtionem adusta. Alios adhuc si consulimus, uno ore idem confirmant. Sic TABERNÆMONTANVS d) easdem tempore pestilentis constitutionis utilissimas pronuntiat. Sic PALMARIUS e) scribit: *Sunt, qui juglandem exurunt, deinde ex aceto rosaceo cinerem ebibunt, ut se a venenis, & auræ pestilentis corruptela vindicent.* Sic & Schola Salernitana consentit, & duobus locis supra (§. X.) citatum versiculum de copia & abusu esse intelligendum demonstrat, primo cap. XIV.

Nux

Præstat antidotum contra lethale venenum.

Secundo cap. XIV.

Nux est medicina veneno.

- a) *Lib. II. de Alim. it. de cibis boni & mali succi.*
 b) *de peste Tr. I. cap. 35.* c) *in herb.*
 d) *Señt. II. Lib. III. cap. 30.* e) *Lib. de febr. pestil. cap. 18.*

§. XIV.

Præstantissimæ nucum virtutes in omnium fere corporis humani partium adfectibus sese exerunt. Caput,

Contra canitiam & capillos flavos.

put, ut a superioribus descendam, canitie præmatura, aut capillis flavis ornatum, plurimis non adridet, quibus solatio veniunt variæ e juglande præparationes. Aqua ex viridi involucro destillata capillos perfecto nigro colore tingit. Aut si mavis compositionem, R̄. Argenti zj. solve in f. q. aquæ fortis, huic solutioni adde dictæ aquæ destillatæ, vel decocti corticum viridum ℥iij. in quibus prius soluta est Vitrioli zj. M. filtra, & lixivium adplica. Succus, qui ex radicibus juglandis, primo vere incisus, extillat, canos nigricante imbuat colore capillos, si scrotum unica tantum nocte eo inungitur. * WECKERVS ** ex FVMANELLO jubet capillos abluere succo corticum nucis juglandis, cujus ℥iij. lithargyrii triti ℔j. cum lixivio admixta fuit, ut nigro colore tingantur. Aliud idem adhuc *** ad eundem scopum ex ALEXIO communicat, ex lixivio communi, foliis betæ, salviæ, lauri, myrrha & cortice nucum viridium. Unice quoque id præstat lixivium viridium involucrorum, ad instar capitiluvii per aliquot dies in usum vocatum.

* vid. Heur. ab HEER *Obs. med. XVI. ex CARDANO, qui consensum genitalium cum capite exinde demonstrare nititur.*

** *Antidot. pag. 750.* *** *l. c.*

§. XV.

Contra calvitiam & alopeciam.

Alimento pilorum deficiente, vel ex morbis prægressis, vel prava diætâ, calvities, vel ad minimum alopecia facile inducitur, cui medicina parari atque opponi potest ex juglandium putaminibus combustis, & in oleo ac vino tritis. Hoc etiam remedio si infantum capita inungantur, capilli nutriuntur, & denudata loca

loca illis replentur. * Interim hoc ipso remedio pilorum proventus non in nimia copia augetur, sed ordinaria tantum & sufficiens illorum promovetur, ita quidem, ut etiam illud pilos, ex præternaturali nutrimento copiosius provenientes, attenuet, atque sic ut psilothrum expertum commendari queat.

* *Auctore* DIOSCORIDE, PLINIO, MARCELLO, *suadente* TRAGO atque MATTHIOLO.

** *M. CVMAN Obs. med. 79. a WELSCHIO edit.*

§. XVI.

Porro juglandes excorticatæ, externe adplicatæ *In adfectibus capitis.* cum semine cannabis, sub forma cataplasmatæ, seu epithematis, dolorem capitis, vertiginem & tremorem auferunt. a) Domesticum quoque epithema ex nuce juglande, persica, herba Majoran. docuit *die Grafin ROSALIA.* b) Tale quoque ex tempore parandum cataplasma ex foliis recentibus juglandis cum nucleis persicor. aliisque abrafis capillis, in deliriis, febribus ardentibus & Hungaricis, ut & contra maniam adplicandum ZWELFERVS commendavit. c) *In vigiliis.* In vigiliis, ex dolore capitis ortis, laudatissimum epithema ex Amygdal. dulc. Nuc. jugland. ana ꝑ̄. Croci ꝑ̄j. Sem. papav. alb. ꝑ̄j. Aquæ Ros. ꝑ̄ss. Aceti vini ꝑ̄j. commendat HEROTODT. d) Ast non externe tantum, sed interne etiam in capitis doloribus auxilium adfert liquor ex radice nucis juglandis, primo vere per incisionem emanans, experientia Frid. HOFFMANNI e) & BARTHOLINI. f)

a) *cujus rei testis legatur FRANCKENAV.*

b) *vid. ejusdem aufgesprungener Granat-Apfel pag. 318.*

c) *vid. Pharmacop. Reg. pag. 779. Corpus pharm. pag. 662. a.*

C 3

d) Cro.

d) *Crocolog. pag. 88.*
f) *Cent. III. bisp. 97.*

e) *Metb. med. lib. 1. cap. 19. pag. m. 279.*

§. XVII.

*Vertigine
& Epilepsia.*

Medicamentis contra vertiginem & epilepsiam adhibendis aqua ex viridibus putaminibus destillata non solum adæquatum præbet vehiculum, sed sola dictos mitigat morbos. * Optimum etiam epilepsiae recens natorum præservativum vendidantur juli, decrescente luna collecti, pulverisati, cum aqua florum tiliae exhibiti.

* *Conf. RVBEVS.*

§. XVIII.

*Aurium,
dentium
&c. dolo-
res.*

Aurium susurros atque dolores jam laudata aqua, meatui auditorio instillata, sistit. Folia trita cum aceto, aurium dolori sedando inservire, ex PLINIO reiterat LOBELIVS. * Alio loco PLINIUS testatur, quod nucis juglandis foliorum succus tepidus instillatus dolenti auriculæ mire proficit. Dentium & gingivarum, aliarumque oris partium tumores atque dolores, a pituitæ tenuis defluxu ortos, cortice radice juglandis, in aceto, posca & aqua, pro variis morbi temporibus decocto, curare solet STEEGHIVS. ** Alii Practicorum aquam destillatam, tanquam gargarisma adhibitam, in ulceribus & aphthis oris laudant.

* *Obs. pag. 546.*

** *Med. Pr. pag. 200.*

§. XIX.

Venula.

Ad uvulæ inflammationem levandam nucum cruciforme ligneum dissepimentum pulverisatum, atque cum spiritu vini in massam pulvisformem subactum, vertici imponunt. * SENNERTVS ** præscribit Aquæ plan-

plantag. ℥j. Roob dianuc. ℥j. in gurgulionis laxatione, leni gargarismo usurpandum. B. MONTAGNANVS † de juglande refert, quod pulvis ex corticibus nucum exterioribus factus, cadentem & relaxatam uvulam excicet & sublevet impositus.

* Conf. CRATO lib. V. conf. 9.

** Lib. II. pract. part. I. cap. 20. pag. 76. 74.

† Consil. 88.

§. XX.

Progrediamur nunc a capite ad pectus & ventrem, In adfectibus pectoris quæque hic suppeditat juglans nostra remedia profectibus pectoris ramus. Varia se commendant in pleuritide. Pro- & ventris. deat hic DOLEVS, * cui felicissimo Practico debemus Pleuritide. sequentia: Cum pulvere quoque intersitii interioris nucis juglandis exciccati ad ℥j. in aqua papaveris rhead. ter exhibitio, plures curavimus pleuriticos, præmissa tamen venæsectione. **

* Encycl. med. lib. II. cap. III. §. 19. pag. m. 154.

** Conf. Job. GYFERVS Tab. med. 46. Hier. REVSNER O. M. 67. a WELSCH. edit.

§. XXI.

In visceribus quoque male se habentibus nux ista adhibetur & laudatur. Cachecticis a frigida & humida, vel lienis & jecoris intemperie, hac ratione potio Cachectia. ex cortice juglandis a STEEGHIO concinnatur: ℞. Cortic. jugland. siccat. ℥j. passularum ʒvj. herb. Gratiol. Absynth. rom. Agerat. Eupator. ana man. sem. Apii ʒiʒ. Anisi ʒo. fl. Genit. & Sambuc. ana p. j. Omnia vino adpersa artificiose coquantur ex ∇ ad ℥j. ejusque colaturæ expressæ, clarificatæ ʒiv. admisce ∇æ Cinnamom. ʒij.

ʒij. Syrupi de Epithymo, de Cichoreo cum Rhabarbaro ana ʒʒ. pro una dosi, quæ potio pituitam purgabit, roborabitque viscera.

§. XXII.

*Viscerum
obstructionibus.*

Viscerum & venarum in infimo ventre obstructions referat, partesque laxatas & debiles roborat cortex radice, & quæ in ventriculo, intestinis & primis viis continentur, tam per vomitum, quam per alvum valide extergit, quod STEEGHIVS ex acri corticis sapore deducit, & longo usu confirmatus adferit. Et DIOSCORIDES ait: Utiles esse in cibo jejunis ad vomitiones concitandas. Hanc etiam virtutem emeticam cortex, seu potius liber juglandis arboris, & juli possident, quæ, si in umbra primo, deinde in furno siccata fuerit, a ʒʒ. ad ʒj. a FERNELIO, CAMERARIO, DVNCANO, SENNERTO & FRANCKENAV in substantia vomiturientibus exhibentur, & tunc valide satis bilem ducunt, lentamque pituitam è ventriculo & vicinis partibus evacuant. HARTMANNVS * Vomitorium Plateri recenset, ex nucibus inglandibus, circa festum Johannis collectis, radice Raphani & aceto vini. Hoc PLATERVS ** cum contra Catalepsin ex vini potatione exhiberet, bis copiosam, subviridem & flavam vomitu eduxit materiam. Idem modo laudatus auctor *** adolescenti, hæmitritæo laboranti, contra vehementem singultum & tumorem in sinistro hypochondrio, exhibuit olei Amygd. d. ʒij. Aneth. ʒij. Væ Nucum viridium ʒiij. unde vomitus secutus, & ægrotus, reliquis adpropriatis non neglectis, convaluit.

* Prax.

* *Prax. chym. pag. 12.*

** *Obs. lib. I. pag. 11.*

*** *lib. II. pag. 299.*

§. XXIII.

Hanc ob causam secura quoque sunt remedia ad *Febris se-*
 femitertianam curandam, teste *Simone PAVLI.* Aquam *mitertianis.*
 destillatam ad febrium paroxysmos profligandos laudat
Alex. PEDEMONTANVS. In tertiana spuria *STEEGHIVS tertianis.*
 corticem pulverisatum & in aceto maceratum, cum Ci-
 chorio, Endivia, herbisque capillaribus; in quartana *quartanis.*
 cum Epithymo, Fumaria, floribus Sambuci & Genistæ
 coctum, in usum trahere suadet, quod *SENNERTVS **
 etiam confirmat. In quotidiana corticibus nucum su- *quotidia-*
 pra citatus auctor addit Veronicam, Hyssopum, alia- *nis.*
 que, morbo huic convenientia. In febribus ardentibus *ardentibus.*
 prodesse docet *HOFFMANNVS* corticem interiorum ar-
 boris, ejusque radices, cum aceto infusum atque loco
 vesicatorii carpi manu adplicatum. **. Quas inte-
 rim radix *Ipecacuanhæ*, tales etiam *juli juglandis*, vo-
 mitum excitando, in *Dysenteria* præstant utilitates; *Dysenteris.*
 siquidem & cortex, teste *LOBELIO*, dysentericis prodest.

* *De febr. lib. XX. pag. 306.*

** *Conf. HERM. Cynosur. mat. med.*

§. XXIV.

Non internas vero solum, sed externas etiam in
 juglande nostra admiramur virtutes, de quibus *GOCLE-*
*NIVS ** mentionem facit his verbis: *Ad morbos lienis Morbis lie-*
 corticem nucis juglandis alliga lateri, & cum incaluit, reji- *nis.*
 ce, pro secreto habetur & specifico. Cortex recens radi-
 cis aceto imbutus, carpi manu adplicatus, vesicari
 excitat, febresque sistit. *HOFFMANNVS *** tale cata-

D

plasma

plasma revulforium in febribus ardentibus dicto loco
adplicandum, laudat, atque in Thefauro pharmaceu-
tico † aliud describit, ex cortice nucum, lapide prunel-
læ & aceto destillato parandum. Idem præstat nauci,
sive cortex infimus, calculum ambiens, quo PLATE-
RYS utitur in febre intermittente. ††

* *Experimentir-Buch c. 126.*

** *Clav. Pharm. in Schrœd. pag. 491.*

† *Sect. V. num. X. pag. 40.*

†† *conf. RVLANDVS de Luc Ungar. c. 7.*

§. XXV.

Hydrope.

Hydropem, cachexiæ pedissequam, aqua ex nucibus
destillata curat, vasa obstructa aperiendo, peccami-
nosos humores evacuando, visceraque debilitata robo-
rando, autore sæpius citato STEEGHIO. Præclarum
quoque de hujus virtute suffragium tulit HARCHIVS *
his versibus:

Quodsi Vulcani miro molimine noris

Hinc quoque stillatam ducere doctus aquam;

Ille tibi pravos ducet de corpore succos,

Purior ut redeat sanguinis aura tui.

Immedicabilibus hinc & succurrere morbis,

Hinc tumidi poteris solvere ventris aquam.

In hydrope etiam, teste PAVLO, adhibebatur, loco cau-
terii actualis, fungus juglandis, qui est substantiâ spon-
giofa fatis tenax, & pene coriacea, in truncis juglandis
nata, sub forma tuberum. Adplicandi hujus fungi
modum tradit AVRELIANVS. **

* *Simpl. pharm. pag. 190.*

** *Conf. LANGII opera med., Part. I. pag. 387.*

§. XXVI.

§. XXVI.

Ob calorem valde penetrantem, cum insigni siccitate, juli uteri obstructions aperiunt, humiditates superfluas atque nocivas absorbent, adfectuique hysterico, tam ei, qui à vasorum uteri obstructione, & collectione humorum in substantia uteri, quam qui a feminis detenti corruptela originem habet, medicinam adferunt, qua de re testis consulatur crebro memoratus STEEGHIUS, qui nihil non egregium de nuce nostra proficitur. JOEL, * Caspar HOFFMANNVS, ** WITTICHIVS, *** GRÜLINGIVS † julos aqua foeniculi, vel matricali irroratos, & rursus exsiccatos ad ℥j. in vino florum Cheiri sumere suadent, & sic juxta ROLFINCII testimonium, †† præfocationi uteri medentur. Quamvis vero cum aliis etiam MYFFERTVS julos hocce ad suffocationem uteri commendet, cautela tamen, quam Simon PAVLI ††† adfert, omitti non debet, quod, cum julos juglandium vomitum ciere certum sit, paroxysmi tempore hysterici illi minime exhiberi debeant.

adfectu hysterico.

* in Praxi med.

** de Med. officinal. pag. 499.

*** Consil. & Obs. med. 54.

† Florileg. Chym. pag. 22. c. 2.

†† Ord. & method. medic. special.

††† in Quadripart. botan. class. II. c. 14.

§. XXVII.

Porro etiam virtutem emmenagogam, sive specificam, fructui maturo innatam, menses ducendi, HEYRNIVS, a) CRATO, b) PRÆVOTIVS c) laudant, & MATTHIOLVS, d) propria edoctus experientia, refert, miratum se esse, quod, ubi præstantiora menses cientes ni-

Mensibus promovendis.

hil moverant, nuclei macerati, & detractâ teneriori pellicula, per decem dies ante tempus menstruæ fluxionis adsumti, remotos evacuaverint menses. e) Imitari hic potest MATTHIOLVS, dum illos in ∇ a vitæ præstanti exhibet; radicem vero juglandis quando FONTANVS ad foetum mortuum educendum commendat, WEDELII subscribimus sententiæ, qui f) dicit: *Nosse solum id expedit, non usurpare.*

- a) *Metb. ad Prax. lib. II. c. 14.* b) *vid. ejus Euporist.*
 c) *Med. Pauper.* d) *Comm. in Diosc. Lib. I. c. 141.*
 e) *Conf. HERMANNI Cynof. mat. med. pag. 283.*
 f) *de medicam. facultat. lib. II. sect. 1. c. 7.*

§. XXVIII.

Fluore albo.

Fluor uterinus, a relaxatione pororum atque vasorum vaginæ uteri dependens, per lenia adstringentia optime sistitur. Quam ob rem & hoc in morbo ad nucem nostram confugere, indeque remedium petere possumus. Nucleorum enim juglandium cinis, vino dilutus, loco Clysteris uterini cum metrenchyte injectus, mirifice fluorem sistit. * Neque minus juli, ob maturitatem decedentes, collecti & in pulverem redacti, ad ʒj. cum vino calido per plures dies mane exhibentur; omnes enim, prout RIVERIUS ** ex SOLENANDRO † refert, quorum verbis non detrahenda fides, fluxu menstruorum nimio laborantes, ex hoc medicamine sanantur. Præterea quoque a nonnullis Practicis cruciforme nucum distepimentum pulverisatum contra fluorem album mulierum commendatur.

* *Conf. Herm. CORBÆVS Gynec. lib. I. c. 3.*

** *Prax. med. I. XV. c. 3.*

† *Conf. med. VIII. f. 4.*

§. XXIX.

§. XXIX.

In partu difficili, durissima illa, cui sæpius cum vi- *Partu diffi-*
 tæ periculo succumbunt puerperæ, lege, cruciformis *cili.*
 membranæ hujus usum laudat CRATO; * in specie ve-
 ro HERTODT ** pulverem in dystocia sibi specificum
 talem describit: Rec. Jecor. anguill. in furno panis ex-
 ficcat. ʒj. Nucl. persic. n. II. cruc. ex nucibus jugland.
 n. V. croci gr. viij. Tanto certius autem partus facili-
 tatur, quando pediluvium ex Mentha, Ruta, Melissa,
 Flor. Chamomill. & fol. arboris juglandis in usum vo-
 catur, quod propter fragrantiam, tanquam roborans,
 fanis conservandæ valetudinis causâ etiam suadendum.

* In Euporist. pag. 234.

** Crocolog. pag. 223.

§. XXX.

Dolor colicus quo sensibilibior, eo magis æstimari- *Colica.*
 dum est speciale quoddam contra illum remedium,
 quod ab ignoto flocci quidem penditur, ab HOFFMAN-
 NO * vero pro insigni arcano in hoc morbo vendita-
 tur & commendatur, flavescens nempe illa membrana,
 proxime nucleum investiens, subamara. Dosis ejus-
 dem pulverisatæ est ʒj. in vino, vel aqua carminativa.
 De veritate adfert hujus testis etiam prodit ETTMÜL-
 LERVS. Non minus etiam dissepimentum istud li-
 gneum, quod *Nauci* vocatur, virtute anticolica gaude-
 re dicitur. Nuces in calyce suo perustæ, & umbilico
 admotæ, tormina sedant, asserente TRAGO, & confir-
 mante DIOSCORIDE.

* in clave ad Schræd.

§. XXXI.

Vermes etiam, corpori animali infestissimi, illud- *Vermibus.*
 que

que misere adfligentes, in nuce suum inveniunt antidotum. Lumbricos educunt nuces ad satietatem comestæ, juxta commendationem LOBELII. * Sic etiam Practicos experientia docuit, ranas quandoque in corpore humano generari, contra quas radicem nucis juglandis, superiori cortice detracto, in aqua & vino decoctam, peculiariter prodesse commendat GABELCHOVERVS. † Refert etiam PLATERVS †† quod corticum viridium decoctum, cum ∇ a factum & assumatum, lumbricos pellat.

* *Obs.* 546.

† *Cur. med.* 89.

†† *Prax. med. Tom. III. l. II. c. 13.*

§. XXXII.

Morbi chronici, v. g. Podagra, Nephritis, Arthritis, &c. ex lymphâ inspissata, glandulisque Haverianis obstructis orti, notabile accipiunt levamen a nuce. Succum ex radice arboris juglandis, primo vere per incisionem prolectum, in doloribus arthriticis mirè præstare testatur BARTHOLINVS. * Haustus nimirum Podagram curat, dolores nephriticos egregie mitigat, peccantemque materiam per urinam eliminat; externe illitus dolorem lenit, prout ex ETTMÜLLERO notum est, quibus insuper FRANCKENAU, BECHERVS, ** atque LEMMERY adferunt. † Aquam ex nucibus destillatam HORSTIUS laudat contra calculum. †† Neque minus testa lignea nucis juglandis valde prædicatur ad calculum comminuendum, pulverifata nempe, & cum ∇ Petroselini, vel haustu vini exhibitâ. †† De foliis juglandis hic adferri merentur, quæ Simon PAULI scribit: *Recordor tibi commendata, lecta S. Johannis festo,*
contra

*doloribus
arthriticis.
Podagricis
Nephriticis*

Calculo.

contra Podagricos dolores, si ex iis virentibus modico sale in olla vitreata stratum super stratum fiat, reponendum in cellam, ut paroxyfimi tempore semi marcida folia parti dolenti cataplasmaticis in modum aptari queant; roborandi, discutienti, minimeque repellendi facultate præditum est.

* Cent. III. Hist. Anat. 97.

** Parnass. med.

† Conf. Epbemer. N. C. Decur. II.

†† Ann. 5. Obs. 202. POMPEJI Sacc. med. Tb. Pract. Consult. I.

††† Conf. M. VNZERVS de Nephrit. l. II. §. 13.

§. XXXIII.

Morbi venerei, chronicis adnumerandi, juglandis auxilium quoque postulant: Lignum, carinæ, & dissepimentum lignosum, in ∇a cum antivenereis remediis coctum, miasma venereum non admodum inveteratum per sudorem educit. * Refert etiam RAMMAZINI, ** ex nucum cortice viridi decoctum expertæ virtutis parari ad luem veneream curandam. BORELIUS † luem veneream ita curare docet: Rec. Antimon. *Luce veng-
rea.* Zarzaparill. ana. ℥vj. Antimonium nodulo inclusum in fex aquæ amphoris, in quibus sit Zarzaparilla cum XL. nucum putaminibus & hylis, suspensum coque ad tertias, ejusque decocto utatur æger, capiendo ter in die haustum, longe à cibus. BAGLIVIVS †† loquitur de ægroto ischiade laborante, quam irritis optimis præfidiis, hoc decocto perfecte curavit, non sine adstantium stupore. Perpendat hic Lector, an BAGLIVIVS pag. 99. de expertissimis ad Gonorrhœam debellandam sibi familiaribus remediis gloriaturus, aliud sub-

subintelligat, quam hoc, a BORELLO communicatum?

* *qua de re vid. LEMMERY Material. Lex.*

** *in Ephem. N. Cur.*

† *Histor. & Observ. Cent. II. obs. 96.*

†† *Prax. med. lib. II. c. 9. pag. 207.*

§. XXXIV.

Vitii cutaneis, aliisque externis.

Porro etiam ab auctoribus passim exempla proferuntur de juglande, quod varia cutis vitia auferat, adferatque morbis externis medelam. In medium hic prodit TRAGVS, qui dicit: *Illinuntur juglandes mammarum inflammationi, abscessibus, luxatisque cum mellis exiguo, & ruta.* a) Idem etiam de nucleis nucis nostræ annotavit, illos ustos, ex vino tritos & illitos, carbunculis mederi. Commanducata, impositaque vulneribus & ulceribus profunt, testantibus Pl. VALERIO b) & Marcello EMPIRICO. c) Theod. PRISCANVS d) scribit: *Nuces vetustæ contritæ imponuntur, hæc adhibita bene novimus operata.* Ad gangrænas & carbunculos nucum vetustarum nucleos masticatos imponi pariter jubet DIOSCORIDES. Ablactationis infantum tempore folia juglandium a nonnullis laudantur, siquidem illa, mammis imposita, nutricibus lac abigere PRÆVOTIUS, e) FEHRIUS, f) FORESTUS, g) RULANDUS, h) MAYERNE, i) & FRANCKENAU k) experientia edocti proponunt.

a) *Conf. PLINIVS L. XXIII. c. 3.*

b) *lib. III. cap. 22.*

c) *c. 4.*

d) *lib. I. c. 18. de Carbunculis.*

e) *Med. pauper.*

f) *de Scorzonæ.*

g) *Lib. XVII. obs. 20.*

h) *Thesaur. med.*

i) *lib. III. Prax. c. 24.*

k) *Lex. Plant.*

§. XXXV.

§. XXXV.

Nec defunt alia exempla, quæ his superaddi que-
unt. Flaccescentes enim vetustate nucis membranas *Vitiis cutis-*
cutis vitia abtergere ex GESNERO * refero. Sic Bu- *neis.*
bonocelen, Enterocelen & Epiplocelen, HARTMAN-
NVS ** ita curare solet: Repositis partibus prolapsis,
rupturæ locus quotidie unguenti particula III. pifo-
rum inungatur, & applicetur dextre ligatura. Un-
guentum autem facies, recipiendo molliusculam sub-
stantiam de fungis nucum, mense Septembris collectis,
in pulverem tenuissimum redactam, cum ana butyri
Majalis insulsi, & media quantitate farinæ lupinorum
in formam unguenti redactam. † Ulcera genitalium
admodum egregie deficcant spongiolæ juglandium, se-
creto Italorum Chirurgorum experimento. †† Sic &
intertrigo, præmissis internis sanguinem depurantibus
remediis, farinâ nucis juglandis arboris cito atque tuto
sanatur. ††† In cancro exulcerato gummi arboris ju-
glandis pulverisatum & inspersum valde utile depre-
henditur. †††† Tandem & cineres ad lixiviam, œdema-
tosis cruribus digerendo & constringendo idonea, in
usu esse vidit STEEGHIVS.

* *vid. Hist. Plant. pag. 177.*

** *Prax. chymiatrica pag. 276.*

† *Conf. CARDILVICIVS Tom. III. der neuen Stadt- und Land-
Apotheck.*

†† *Conf. WELSCHIVS Cent. I. Mictomim. obs. 85.*

††† *Conf. Louyse BURGEIS Hebammen-Buch c. XXVI. pag. 4.*

†††† *BAYR. Pr. lib. XX. c. 7.*

§. XXXVI.

Nec in his solum, sed & in venenatis vulneribus *Morbis ex-*
externis ad juglandem confugere licet. Venenum *ternis vene-*
enim *natis.*

E

enim, quod per morsum canis rabidi, hominis, simiæ, corpori nostro communicatur, juglans extinguit. * Folia venenatis animalium moribus adplicari, refert HORSTIVS. ** Usum femioticum describit Simon PAULI: Sunt, qui præmansas juglandes nuces eum in finem commendant, ut earum beneficio exploremus morsus canum. Et enim si eæ parti adfecta, prius præmansæ, aliquandiu applicentur, ac post dein projiciantur devorandæ gallinis, nec illæ ab earum esu male habeant, aut moriantur, pronuntiandum, canem non fuisse rabidum. Immo Ebrodunensis Herbarii auctores tradunt, easdem morsui canis rabidi posse mederi, ubi commanducatæ a jejuno homine, illitæque fuerint.

* Confer. PLINIVS lib. XXIII. c. 8.

** in Herbar. pag. 192.

§. XXXVII.

Præparata
ex nuce ju-
glande.
Nuces con-
ditæ.

Præparatorum ex nuce primas tenent *nuces conditæ*. Virides, & immaturas circa festum Johannis collectas nuces, aliquoties perforatas, per novem vel decem dies in aqua, quotidie recenter adfusa, macera, rursusque exsicca, Cinnamomo deinde & caryophyllis transfixas cum Saccharo (conjuncto etiam interdum Melle) coque ad consistentiam. * Nuces tales conditæ caput confortant & ventriculum, digestionem juvando, roborant foetum in utero, & præservant ab abortu. ** Morsui canis rabidi impositas virus extrahere adferit Marcus MARCI. *** Laudantur equidem etiam pro roborandis membris ad venerem torpidis, ast effectum hunc cum ETTMÜLLERO potius aromatibus additis adscribo.

* Conf.

* *Conf.* SENNERT. *Inst.* p. 1398. *Ebrodunens. Herbar. Tom. I.*
l. III. c. 1. *der Gräfin ROSALIA Koch-Buch, ROMPOLT*
Cburfürstl. Mainz. Mund-Koch-Buch p. 180.

** *Conf.* HOFFM. & ROLFINCIVS *Ord. & Meth. pag. 838.*

*** *in Phil. veter. restituta pag. 436.*

§. XXXVIII.

Vitriolum etiam vegetabile ex corticibus, seu putaminibus nucis juglandis viridibus parare docet modo *Vitriolum vegetabile.*
laudatus ETMÜLLERVS: Putamina nucum contunduntur & conquassantur, iisque adfunditur aqua, ut modice ebulliant, hinc exprimatur, & filtretur per pannum laneum. Porro recipe succi hujus filtrati mens. iij. adde salis communis man. ij. & in loco calido evaporetur ad cuticulam, hinc in loco frigido crystalli perfecte vitriolicæ virides generantur, blando calore exsiccandæ. Tandem recipe Vitrioli hujus ℥j. Boli rubr. ℥ij. destillentur per retortam, & sic acquiritur spiritus acidus, quo varia corpora terrestria & alcalina, Corallia, Perlæ, aliaque solvi possunt. Succus horum putaminum ob virtutem adstrictoriam laudatur in angina, adfectibus & inflammatione faucium, uvulæ, tonsillarum, præsertim a lymphâ acriori natis.

§. XXXIX.

A GALENO inventum, & descriptum est * Roob *Roob.*
nucum, seu diacaryon, quod est succus ex dictis putaminibus expressus, accum melle inspissatus, qui cum aqua ex fructibus rubi destillata sumtus, asthma resolvit mirabiliter. ** In angustia ventriculi, seu deglutiendi difficultate pariter egregius est. *** Inprimis autem in inflammatione faucium, uvulæ, & tonsillarum, ex lymphâ acriore

acriore nata, illum solet adhibere ETTMÜLLERVS. In angina, tumoribus internis, & omnibus colli morbis non satis hunc ipsum laudare potest BIERLINGIVS. † In catarrhis tenuibus, item in angina, euporiston est. †† Gargarisma ex aqua hordei & Roob nucum paratum catarrhi impetum mirifice suspendit. ††† Medicamentum hoc primus invenit GALENVS, ut testatur Anton. MVSA, †††† ubi se, forte ex Alexandria in patriam redeuntem, hortulanum quendam, e tonsillis laborantem, hoc succo curasse scribit. ††††

* L. VI. de composit. med.

** Conf. HARTMANN Prax. Chym. pag. 134.

*** FINCK Encbirid. dogmat. hermet. c. 13.

† Theaur. Tb. Pract. pag. 998.

†† Conf. HOFFMANNVS.

††† Conf. Zachias. Consult. med. 23. BECHER. Parnass, FRANKENAV.

†††† De Composit. medic. lib. VI. de syrupis.

††††† Vid. ALEXAND. cap. de Synanche. HALY pract. SERAPIO in Antidotario. MESVÆ Antidotar. dist. V. p. m. 123.

§. XL.

Aqua destillata
lata.

Aqua destillata 1) ex foliis, sub finem mensis Maji collectis, mundificat ulcera, eaque exsiccat & consolidat, ut nova oriatur cutis, si modo mane atque vesperi linteum, ea inbutum, super imponitur, sicuti BRVNSCHWITZIVS scribit. * 2) Aqua ex corticibus nucis nostræ viridibus destillata valdopere commendatur ad calculum, teste ETTMÜLLERO, insimulque est stomachica & theriacalis, prout FRANCKENAV annotavit; non minus etiam antiloimica est, sanguinem resolvit coagulatum, atque virtute gaudet anthelmintica. Febrifugum est, & abtergens externum, inprimis in tibiæ ulceribus.

ceribus. 3) Aqua ex immaturis nucibus, una cum putaminibus, destillata, est confortans & alexipharmacum, teste HOFFMANNO. Habetur etiam pro anti epileptico insigni, de quo P. BORELLVS. ** In inflammatione mammarum, abscessibus & luxatis partibus conducit, adferente TRAGO. Meliceria sanat, secundum CAMERARIUM.

* *Conf. Philiatri Kästlicher Schatz. pag. 29.*

** *in Obs. I. de Aloë.*

§. XLI.

Aquam alexiteriam singularem ex nucibus vide *Aqua plures.* apud HAMELIVM. * Aquam antipestilentialem ex nucibus HENRICVS PAVLI, ** aliamque vomitoriam aquam descripsit PLATERVS. *** Virtus emetica quia in M. B. non cum aqua ascendit, nonnihil aquæ benedictæ additur, quod vomitum concitare queat.

* *in affect. corpor. pag. 440.*

** *vid. in Simon. Pauli Quadrip. botan. p. 112.*

*** *quam vid. in SCHROED. Thes. pharm. lib. II. c. 38. n. 49.*

§. XLII.

Oleum ex nucleis maturis juglandibus expressum *Oleum.* surrogari potest oleo Amygdalarum dulcium, aut olivarum, tam internis, quam externis usibus, modo non sit vetustate corruptum, secundum clariss. SCHYLZII testimonium. a) Potenter dissipat flatus, in doloribus colicis multum auxilli adfert, notante SCHROEDERO, insimulque anthelminticum est, GRADIO b) teste. Piritam incidendi miræ est efficacix, tussimque sedat. c) Fissuras papillarum optime sanat recens expressum & inunctum. d) Tumores discutit, contractos nervos emollit,

emollit, scabiem antiquam, aliaque cutis vitia sanat, quod *Sim. PAVLI*, *STEEGHIVS*, *FRANCKENAV*, *HARCHIVS*, *HERMANNVS* testantur. Egregium quoque habetur vulnerarium & balsamicum. e) Sugillationes discutit, si tempestive illiniatur. f) Carbunculos, ægilopas, & neurotrota hoc oleo sanare *LOBELIVS* & *MATTHIOLVS* ex *GALENO* didicerunt. Ad mariscos, seu ficus ani, ad ambusta, præsertim a pulvere pyrio, adhibetur, ita, ut post inunctionem mox applicetur folium juglandis. g) Commendatur porro in doloribus colicis, lumbricis latis, aurium susurru atque tinnitu, nec non in Alopecia utile est. h) Oleum ex nuce juglande instillatum auriculæ, gravius audienti, valde prodest, quod etiam confirmat *DIOSCORIDES*. i) Contra dolores aurium, sonos atque tinnitus auxilio est, cum anserino adipe infusum. Subitum etiam capitis dolorem, si eo perfricetur, oleum expressum mire compescit. k) Ingreditur lacertarum oleum contra hernias. l) U-
surpatur etiam ab œconomis, pictoribus & fabris lignariis.

a) *in Præleit. de vir. & usu medic.* b) *Prakt. P. II. p. 19.* c) *vid. TRAGVS.*

d) *vid. HOFFMANNVS in Schrœd.* e) *Conf. HARTMANNVS Prax. chym.*

f) *vid. TRAGVS & MATTHIOLVS.* g) *Conf. Sim. PAVLI, FRANCKENAV & BORELLVS Cent. I. obs. 50. itemque HERMANNVS.*

h) *vid. PLINIVS lib. XXIII. c. 4. item MARCELLVS Empiricus.*

i) *lib. I. c. 41.* k) *vid. MARCELLVS Empiric. c. I. pag. 35. HERMANNVS Cyn. Mat. Med.* l) *vid. ZVVELEFF, Pharmacop. Reg. p. 738.*

§. XLIII.

Electua-
ria.

Denique in officinis varia prostant Electuaria, quæ de nuce nostra nomen gerunt. Talia nempe sunt Electuarium Nucum; * itemque Electuarium de Nucibus in peste D. D. R. ** Electuarium Nucum HARTMANNI. ***

* *vid. SCHROED. Pharm. med. lib. II. cap. XXI. no. 14.*

** *vid. in HOFFMANNI Thes. Pharmac. Sect. VIII. n. 15.*

*** *vid. in Prax. Chym. pag. 593.*

§. XLIV.

Multivaria nunc medicamenta nominari deberent ac possent composita, quæ hæcenus decantata nux nostra juglans ingreditur, ut ex iisdem eo clarior pateat illius virtus; quia vero in Dispensatoriis, nec non in *HERMANNI Cynos. mat. med.* passim inveniuntur, immo hoc contra propositum nostrum militat, solum acetum prophylacticum *Disp. Brand.* nominasse sufficiat.

Atque his nuces relinquimus.

SOLI DEO GLORIA.

* * * *

Senn Medner Genießung der Nüsse nicht loben,
 Weil ihnen die Heiserkeit nicht wohl gefällt,
 So zeigst Du, Hoch-Edler, durch richtige Proben,
 Daß dies Gewächs seinen Ruhm dennoch behält.
 Du lässest den Kindern die Nüsse zum spielen,
 Den Bräuten ein Vorbild der Schwangerschaft seyn,
 Und soll, was Du schreibest, zum Nutzen abzielen,
 So giebt Nithridates die Pest-Mittel ein.
 Du sagest, wie Cumann die Haare befördert,
 Und Franckenau glücklich das Kopffweh vertreibt,
 Wie Steeghins vieles von Nüssen erörtert,
 Dokaio das Stechen in Seiten ausbleibt.
 Die Wasser-Sucht und das beschwerliche Fieber
 Will Sarchius heilen, und Pauli stimmt ein.
 Ein Blutsturz geht nach Solenandro vorüber,
 Mit Nüssen stillt Hoffmann die Darm-Sicht und Pein.
 Verbotene Liebe bringt schlecht Zeitvertreiben:
 Ach! Schmerzen und Krankheit auf mancherley weis,
 Was Baglio hierwieder und Boyle schreiben
 Vom Nutzen der Nüsse, das machest Du preis.
 So giebest Du gründliche Nachricht von allen,
 Was viele von Nüssen gesaget, probiert,
 Der Kern der Gelehrsamkeit hat Dir gefallen,
 Drum wird Dein Haupt heute mit Purpur geziert.

Mit diesen wenigen wolte zur Doctor-Würde
 Glück wünschen

D. JOH. HIERON. KNIPHOFF,

Instit. Med. P. P. O. Fac. Med. Ass. E. Acad. Nat. Cur. Coll.

Deprimit infelix hominum genus aspra malorum
 Copia, & exercet corpora multa lues.
 Tum querulas miseri mittunt ad sidera voces,
 Et planctus spargunt, auxiliumque rogant.
 Hos miserens Natura suis sua regna ministris
 Pandit, ut armati monstra molesta doment.

Qua-

Quærerè, sed fas est, probe & internoscere: namque
Qui bene distinguit, tutior ille levat.
In nuce commonstrat tua Nux, o Amice, labores,
Functus queis, amplos, pharmaca prompta legens.
Grator apollineam hinc, qua nunc ornabere, frondem,
Et Tibi quæque fluant ad Tua vota, precor.

*Prænobili atque Doctissimo Domino Neo-Doctori, Amice
suo suavisimo, hæc gratulari voluit Opponens*

HIERONYMVS LVDOLE,

Philos. ac Med. Doctor, Facult. Philos. Asses.
extr. & Prof. Publ.

Inunc, & meritos tandem cape latus honores,
Queis PHOEBVS dignos condecorare solet.

Atque redux ad nos, ornatus tempora lauro
PHOEBEA, nobis grator hospes eris.

Hoc TE spectabit CHARITVM dulcissima cultu
Sponteque complexus appetet illa TVOS.

Aegri spem ponent in TE puerique senesque,
Quæve puellarum languida forte dolet.

Nec mihi deceptus quisquam, falsusque videtur,
Qui, SPINDLERE, TVAM flagitet æger opem.

Nam LIBITINA TIBI satis est exola, nec illi
Per TE tradetur vel sine voce puer.

Sed sicut es felix sponsus, medicusque futurus:
Sic quoque, credo, mihi semper amicus eris.

THEOPHIL. SALOM. SCHREBER,

A. M. Scholæ Tennstad. Rector.

Sic juvat assiduas noctesque diesque medendi
Consecrassè arti, quam seges ampla manet.

Tempora circumdat laurus, cum corda voluptas
Demulcet, nostra quando ovat æger ope.

Hæc Tua fortuna est, hanc & Tibi gratulor atque
Perpetuam sperans, perpetuam voveo.

*His paucis clarissimo ac doctissimo Domino Doctore.
rando sui memoriam commendare voluit*

W. H. OSWALD, Med. Candidat.
Oppon.

Nr. 19 als Titel nicht zu
identifizieren!

01 A 6537

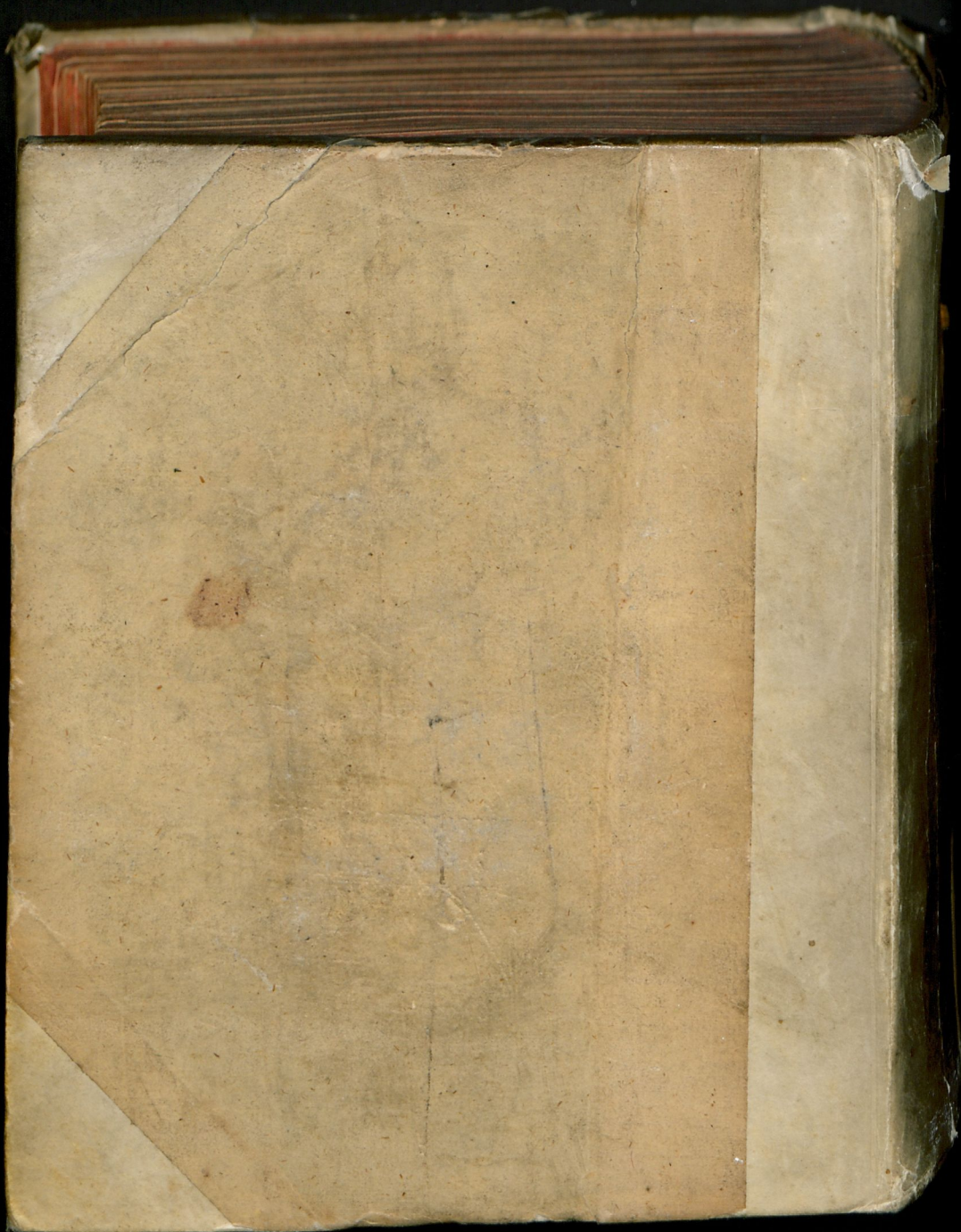

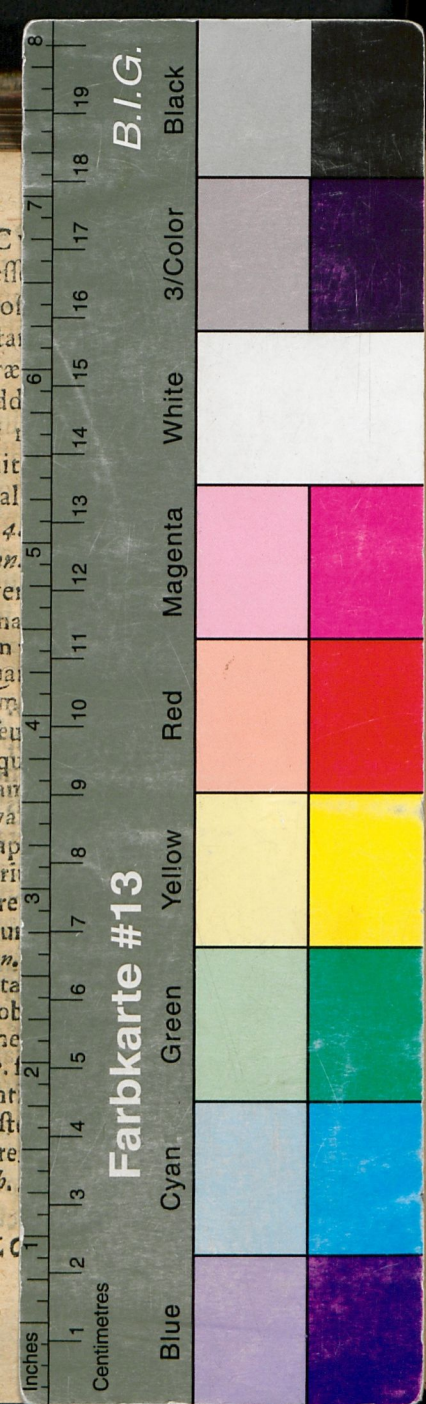
f

TA-70L

hier Stock 12 bis her verknüpft

1007

DE
NVCE JVGLANDE
EJVSQVE
VSV MEDICO,

SVB PRÆSIDIO
DN. D. ANDREÆ ELIÆ
BÜCHNERI,

SAC. CÆS. MAJEST. CONSILIAR. ARCHIAT. ET COMIT. PALAT. S. R. I. NOBILIS,
ACAD. IMPERIAL. NAT. CVRIOSOR. PRÆSID. CHTM. PROF. PVBL. ET FACVLT.
MED. ADSESS. ORDINAR. NEC NON REG. BEROLIN. SOCIET.
SCIENT. SODALIS,

PRO GRADV DOCTORIS
DIE XIV. MENSIS MARTII, MDCC XLIII.
HORIS CONSUVETIS IN AVDITORIO MAJORI
COLLEGII MAJORIS
DISPVTABIT

AVCTOR
GOTTLOB FRIDERICVS SPINDLER,
NEOSTAD. OSTERL.

ERFORDIÆ,
TYPIS JOH. CHRISTOPHORI HERINGII,
ACAD. TYPOGR.